930. **K'IPINARE** (ar.), vb. „pincer". Lat. *PĪPINARE, din aceiaşi rădăcină PĪP- ca şi forma de mai jos *k'ipurare* [Densusianu].

Nprov. *pimpinà* „pincer"; sard camp. *pibinai* „lusingare, carezzare, compatire", alături de care trebue amintite şi formele *pibinu* „pigolío, doglianza", *pibinosu* „pigolone, pigolante", log. *pibinkare* „infestare, pressare con importunità, ingannare", *pibinkosu* „seccante, nojoso", care toate arată aceiaşi trecere semantică dela ideea de „crier" la aceia de „ennuyer" ca şi it. *pigolare, pigolío, pigolone*; de amintit şi formele nprov. *se pipignà, se pebignà* „se plaindre, pleurnicher", *pebignous* „pleurnicheur". Asupra legăturii între ideea de „crier" şi aceia de „pincer", cf. forma următoare.

931. **K'IPURARE** (ar.), vb. „pincer". Lat. PĪPULARE, glosat la Papias cu „convitiari ploratu"; forma a fost derivată din tema onomat. PĪP- ce apare în lat. vulg. *pīpa şi în formele verbale pīpare, pīpire „piauler, glousser", pīpilare, etc. „gazouiller, caqueter". Dacă urmărim diferitele forme romanice derivate din această temă constatăm că toate cuprind noţiunea de „aigu" aplicată fie la sunete, fie la anumite lucruri; uneori chiar aceiaşi formă cuprinde asociate aceste două accepţiuni ale noţiunii primitive; astfel nprov. *pivo* „dent de peigne ou de râteau, fourchon, pointe" < *PĪPA; nprov. *pivello* „scion, rejeton, pousse d'un arbre", *piveu* „pivot; petite branche aigüe, brindille, argot, picot; voix perçante, vagissement" < *PĪPELLA, *PĪPELLUS (-UM); friul. *pipul*, it. *pippio* „bec" < PĪPULUS, PĪPULUM (atestat cu înţelesul de „criaillerie, piaulement, vagissement"); de remarcat cu deosebire derivatele acestea două din urmă al căror înţeles de „bec" explică destul de bine accepţiunea proprie formei ar. Tot aici de sigur, şi nu ca derivate din *picc-, trebue amintite prov. *pitar* „béqueter, picorer", gen. *pità* „beccare", cors. *pità* „prendere un po' di cibo" care presupun un *PĪPITARE (la Ducange atestat s. baulare, într'o serie de cuvinte servind a exprima strigătul diferitelor animale") [Densusianu].

932. **K'IURARE** (ar.) „piauler". Lat. *PĪULARE, format din onomat. PĪ- pe care-l găsim redup icat în pīpire „piauler", pīpiare „pousser des vagissements, vagir" [Candrea].

Friul. *pijula*; it. *pigolare* (lucch. *piulare*, bol. *piulär*, nap. *piolare*); sard log. *piulare*; fr. *piauler*, vfr. *pioler*; prov. cat. *piular*; vsp. *piolare* (comp. sp. port. *piar* < *pīare).

BDD-B132-12 © 1907-1914; 2006 Librăriile SOCEC & Co.; Editura Paralela 45
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-08 17:08:19 UTC)